

Dumlupınar ve Sakarya Üniversitelerinde öğrenim gören Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin boş zaman etkinliklerine katılım nedenleri ve düzeylerinin karşılaştırılması

Çetin Özdilek* Mehmet Demirel** Duygu Harmandar***

Özet

Bu çalışma; “Dumlupınar ve Sakarya Üniversitelerinde Öğrenim Gören Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Boş Zaman Etkinliklerine Katılım Nedenleri ve Düzeylerini” tespit etmek amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın çalışma evrenini Dumlupınar ve Sakarya Üniversiteleri Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencileri, örneklemini ise Sakarya ve Dumlupınar Üniversiteleri Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarından toplam 336 öğrenci (169 öğrenci Dumlupınar Üniversitesinden, 167 öğrenci Sakarya Üniversitesinden) oluşturmuştur. Öğrencilerin demografik bilgilerini ve katılım nedenlerini belirlemeye yönelik 22 sorudan oluşan bir anket uygulanmıştır. Anketlerden elde edilen verilerin yüzde ve frekans dağılımları çıkarılmış, bazı sorular için Ki-Kare çözümlenmesinin istatistikî anlamda kabulü için $p > 0.05$ anlamlılık düzeyi belirlenmiş, verilerin değerlendirilmesinde ve hesaplanmış değerlerin bulunmasında SPSS 11.5 istatistik programı kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Boş zaman, katılım nedeni, katılım düzeyi.

*Yrd.Doç.Dr.Çetin Özdilek, Dumlupınar Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Kütahya.
chetinozdilek@hotmail.com

**Arş.Gör.Mehmet Demirel, Dumlupınar Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Kütahya.
mehmetdemirel78@gmail.com

***Arş.Gör.Duygu Harmandar, Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü,
Sakarya. duyguharmandar@gmail.com

Çetin Özdilek; Mehmet Demirel; Duygu Harmandar: *Dumlupınar ve Sakarya üniversitelerinde öğrenim gören Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin boş zaman etkinliklerine katılım nedenleri ve düzeylerinin karşılaştırılması*

The comparison of Dumlupınar and Sakarya Universities' Physical Education and Sport School students' participation reasons and participation level in leisure time activities

Çetin Özdilek* Mehmet Demirel Duygu Harmandar*****

Abstract

The aim of this study is “Dumlupınar and Sakarya Universities’ Physical Education and Sport School Students’ Participation Reasons and Participation Level in Leisure Time Activities”. The system of this research contains the students of Physical Education and Sport in Sakarya and Dumlupınar Universities’. The exemplification of the study is formed with 336 students (from Sakarya University 167 and Dumlupınar University 169 students). A questionnaire including demographic information and participation reasons in leisure time activities have been applied to the students. As a statistical method chi-square and cross-tabulation were performed for finding significance about features ($p > 0.05$). SPSS 11.5 (Statistical Package Program) has been used the data and to final the calculated mean.

Keywords: *Leisure time, participation reason, participation level.*

*Yrd.Doç.Dr.Çetin Özdilek, Dumlupınar Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Kütahya.
cetinozdilek@hotmail.com

**Arş.Gör.Mehmet Demirel, Dumlupınar Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Kütahya.
mehmetdemirel78@gmail.com

***Arş.Gör.Duygu Harmandar, Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, Sakarya. duyguharmandar@gmail.com

Çetin Özdilek; Mehmet Demirel; Duygu Harmandar: *Dumlupınar ve Sakarya üniversitelerinde öğrenim gören Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin boş zaman etkinliklerine katılım nedenleri ve düzeylerinin karşılaştırılması*

Giriş

Ülkelerin özellikle sosyal hayatlarında, gelişmişlik derecelerine paralel olarak gittikçe önemi artan boş zaman etkinlikleri, çeşitli ülkelerde ya aynı isim altında ya da eğlence, sanat, kültürel faaliyetler ile birlikte beden eğitimi, spor, dans, avcılık, balık tutma...vs. gibi boş zamanların bileşenleri ile ifade edilmektedir (10).

Günlük yaşantımız içinde, çalışma ve diğer etkinliklerimizin sıkıcı ve kendini tekrarlayan çabalara dönüşmesi, boş zaman değerlendirme etkinliklerini yaşamımızın önemli bir parçası ve bir yenilenme aracı haline getirmiştir. Buna paralel olarak, kişilerin boş zamanlarını değerlendirmelerine yönelik çok seçenekli hizmetler sunan canlı bir sektör de oluşmuştur. Ekonomik verimliliğin artması ve çalışma koşullarının iyileştirilmesiyle ortaya çıkan boş zamanın bilinçli bir şekilde değerlendirilmesi, pozitif sonuçları olacak bütünsel bir çaba olmalıdır. Bu konuda yapılan çalışmalarda, boş zamanın pozitif kullanımının artmasının kendini gerçekleştiren ve ruhen sağlıklı gençlerin gelişmesine katkıda bulunduğu yaygın olarak ifade edilmektedir (1).

Boş zaman, çalışılmayan zaman dilimini içermektedir ve her boş zaman serbest zaman değildir. Rekreasyon, iş dışındaki aktivitelerin boş zaman değerlendirme için uyarlanmasıdır. Boş zaman değerlendirme ve rekreasyon bazen aynı anlamda kullanılmaktadır (7). Rekreasyon, insanların boş zamanlarında yaptıkları etkinlikleri ifade eden bir kavramdır ve insanın çalışma saatleri dışındaki boş zamanında katıldığı faaliyetlerle ilgilidir (4). Rekreasyon, enerji ve güç harcayarak canlanmak, yenilenmek bu sayede fiziksel, zihinsel ve ruhsal olarak yeniden hazır hale gelmektir(2). Rekreasyon, temel bir insan gereksinimi olarak gönüllü katılım gerektirir ve isteğe bağlı zaman içindeki aktiviteleri gerektirir (6)

Rekreasyonun daha kapsamlı bir açıklaması ise şu şekilde yapılabilir; insanın yoğun çalışma yükü, rutin hayat tarzı veya olumsuz çevresel etkilerden tehlikeye giren veya olumsuz etkilenen bedeni ve ruhi sağlığını tekrar elde etmek, korumak veya devam ettirmek, aynı zamanda zevk ve haz almak amacıyla, kişisel doyum sağlayacak, tamamen çalışma ve zorunlu ihtiyaçlar için ayrılan zaman dışında kalan bağımsız ve bağlantısız boş zaman içinde, isteğe bağlı ve gönüllü olarak ferdi veya grup içinde seçerek yaptığı etkinliklere rekreasyon denir (4). Rekreasyon, bir anlamda toplumsal refah hizmeti bir anlamda ise yaygın eğitim niteliğindedir.(5). Rekreasyon çalışmaları eğitimi desteklediği, kültürel ve ekonomik kalkınmayı hızlandırdığı ve çalışma verimini arttırdığı için önemli, beden ve ruh sağlığının korunması ve onarılması, toplum için zararlı davranışların yerleşmemesi açısından da gerekli bir olgudur (8).

Eğitim, kültür ve spor hizmetlerinin yoğunlukla verildiği üniversitelerde, gençlerin okul içi ve dışı faaliyetleri bedensel ve ruhsal gelişmeleri, en az zihinsel gelişmeleri kadar önemlidir. İnsan sağlığının korunması ve daha iyi seviyeye getirilmesi için ayrıca stres ve psikolojik baskılardan uzak bir ortam gereklidir (3).

Rekreasyon faaliyeti okul yaşamının bir parçasıdır. Zamanının büyük bir kısmını ders çalışarak geçiren her öğrencinin rekreatif faaliyetlere katılmaya ihtiyacı vardır. Serbest zamanı değerlendirme etkinliklerine katılmanın en önemli nedenleri; serbest zamanı zevk alarak yaşamak, daha farklı bir şeyler yapmak, arkadaşlarla etkileşim kurmak, yeni deneyimler elde etmek, başarı ve yaratıcı duyguları yaşamak, zaman geçirmektir. Boş zamanları değerlendirme etkinlikleri içeriklerine ve yapıldığı mekânlara göre çok çeşitlidir.

Çetin Özdilek; Mehmet Demirel; Duygu Harmandar: *Dumlupınar ve Sakarya üniversitelerinde öğrenim gören Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin boş zaman etkinliklerine katılım nedenleri ve düzeylerinin karşılaştırılması*

Bu etkinliklerden hangisinin tercih edileceği kişinin yapısına, cinsiyetine, eğitimine, sahip olduğu olanaklara ve yeteneklerine bağlıdır(9).Ortaöğretim ve üniversite gençliği üzerine yapılmış araştırmalarda da, gençliğin büyük bir çoğunluğunun boş zamanlarını nasıl geçireceklerini bilemedikleri ya da pasif etkinliklerle geçirdikleri, ancak imkân olması halinde de birçok aktif etkinliklere katılmaya istekli oldukları ortaya çıkmaktadır (4).

Maalesef ülkemizde Üniversite kampüsleri şehirlere göre farklılıklar arz etmektedir. Bu da boş zaman etkinliklerinde çeşitliliği azaltmaktadır. Aslında tüm üniversitelerde dersliklerin ve boş zaman faaliyetlerinin de ön planda tutulması gereklidir. Çünkü unutulmamalıdır ki boş zamanların olumlu faaliyetler ile değerlendirilmesi bireye kişisel ve toplumsal mutluluk duygusunu elde etmek gibi değerler kazandırmaktadır. Bu yönleri ile gelişmiş ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de öğrenciler boş zaman konusunda eğitilmelidir.

Bu bilgilerden hareketle bu çalışma, Sakarya ile Dumlupınar Üniversitelerinde öğrenim gören beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin boş zaman etkinliklerine katılım nedenleri ve katılım düzeylerini tespit etmek amacı ile yapılmıştır.

I. Yöntem

Araştırmaya ilişkin olarak ilgili literatür taranarak araştırma problemi hakkında gerekli bilgilere yer verilmiştir. Ayrıca araştırmada veri toplama aracı olarak bir anket geliştirilmiş ve bu anket yoluyla elde edilen verilerle araştırmanın problemine çözüm aranmıştır.

Araştırmanın çalışma evrenini Dumlupınar ve Sakarya Üniversiteleri, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencileri; örneklemini ise bu iki üniversitede öğrenim gören toplam 336 öğrenci oluşturmuştur.

Araştırmada öğrencilerin demografik yapılarını, boş zaman etkinliklerine katılım neden ve düzeylerini belirlemeye yönelik 22 sorudan oluşan bir anket konu alanı uzmanlarının da görüşleri alınarak araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. Anketlerden elde edilen verilerin yüzde ve frekans dağılımları çıkarılmış ve bazı soruların Ki-Kare çözümlenmesi ile test edilmesine karar verilmiştir. Ki-Kare çözümlenmesinin istatistiki anlamda kabulü için $p > 0.05$ anlamlılık düzeyi belirlenmiş, verilerin değerlendirilmesinde ve hesaplanmış değerlerin bulunmasında SPSS 11.5 istatistik programı kullanılmıştır.

Çetin Özdilek; Mehmet Demirel; Duygu Harmandar: *Dumlupınar ve Sakarya üniversitelerinde öğrenim gören Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin boş zaman etkinliklerine katılım nedenleri ve düzeylerinin karşılaştırılması*

II. Bulgular

Tablo 1: Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin Cinsiyet, Yaş ve Yetiştığı Çevreye Göre Dağılımları: Araştırmaya katılan Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin “%67,7” si erkek, “%32” si ise bayan, “%69,7” sinin “17-21”, “%2,4” ünün ise “27 ve üzeri” yaş gurubunda oldukları ve “%36,8” inin “Büyükşehir”, %0,9’ unun ise Kasaba’ da yetiştiği görülmektedir.

<i>Değişkenler</i>	<i>Alt Değişkenler</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Cinsiyet	Bayan	108	32
	Erkek	228	67.7
	Toplam	336	99.7
Yaş	17-21	235	69.7
	22-26	93	27.6
	27 ve üstü	8	2.4
	Toplam	336	99.7
Yetiştığı Çevre	Büyükşehir	124	36.8
	Şehir	108	32
	İlçe	90	26.7
	Kasaba	3	0.9
	Köy	11	3.3
	Toplam	336	99.7

Tablo 2: Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Medeni Durum, Mali Durum, İş Durumuna Göre Dağılımları: Tablo 2’ ye bakıldığında ise araştırmaya katılan öğrencilerin “%97,9” unun “bekâr”, “%1,8” inin “evli” olduğu, “%50,7” sinin mali durumunun “orta”, %1,8’ inin ise “Çok İyi” olduğu, “%84” ünün bir işte çalışmadığı, “%2,4” ünün ise sadece hafta sonları çalıştığı görülmektedir.

Değişkenler	Alt Değişkenler	F	%
Medeni Durum	Evli,	6	1,8
	Bekâr,	330	97,9
	Toplam	336	100
Mali Durum	Çok İyi,	6	1,8
	İyi,	112	33,2
	Orta,	171	50,7
	Zayıf,	36	10,7
	Çok Zayıf,	11	3,3
	Toplam	336	100
İş Durumu	Çalışmıyorum,	283	84,0
	Yarım gün çalışıyorum,	12	3,6
	Yalnız hafta sonu çalışıyorum,	8	2,4
	Haftada birkaç gün çalışıyorum,	8	2,4
	Sadece tatil dönemlerinde çalışıyorum,	25	7,4
	Başka,	-	-
Toplam	336	100	

Çetin Özdilek; Mehmet Demirel; Duygu Harmandar: *Dumlupınar ve Sakarya üniversitelerinde öğrenim gören Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin boş zaman etkinliklerine katılım nedenleri ve düzeylerinin karşılaştırılması*

Tablo 3: Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Anne ve Baba Meslekleri ile Aylık Gelir Dağılımına İlişkin Dağılımları: Tablo 3' e bakıldığında, araştırmaya katılan Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin “%81”inin annesi “Ev Hanımı”, % “8,3” ünün ise “Emekli” olduğu, %35,3’ ünün babasının “Emekli”, %2,1’ inin ise “İşsiz” olduğu, %54,9’unun aylık gelirinin “301-800 YTL”, % 2,3’ünün ise “2.301 YTL ve Üzeri” olduğu görülmektedir.

Değişkenler	Alt Değişkenler	F	%
Annenizin Mesleği	Memur	7	2.1
	İşçi	11	3.3
	Serbest Meslek	10	3
	Çiftçi	1	0.3
	Emekli	28	8.3
	Ev hanımı	273	81
	Diğer	6	1.8
	Toplam	336	99.7
Babanızın Mesleği	Memur	44	13.1
	İşçi	56	16.6
	Serbest Meslek	82	24.3
	Çiftçi	18	5.3
	Emekli	119	35.3
	İşsiz	7	2.1
	Diğer	10	3
	Toplam	336	99.7
Ailenizin Aylık Geliri	300YTL ve altı	34	10.1
	301-800 YTL	185	54.9
	801-1.300YTL	78	23.1
	1.301-1.800YTL	22	6.5
	1.801-2.300YTL	9	2.7
	2.301YTL ve üzeri	8	2.3
	Toplam	336	99.7

Çetin Özdilek; Mehmet Demirel; Duygu Harmandar: *Dumlupınar ve Sakarya üniversitelerinde öğrenim gören Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin boş zaman etkinliklerine katılım nedenleri ve düzeylerinin karşılaştırılması*

Tablo 4 : Öğrencilerin Boş Zamanlarında Katıldıkları Boş Zaman Etkinliklerinin Dağılımı: Tablo 4' e göre öğrencilerin boş zamanlarında; %19,9'unun "Spor Yaptığı", %18,4' ünün "T.V seyrettiği", %13,1' inin "Evde; kitap, dergi v.b okuduğu", %11,3' ünün "Spor yarışmaları izlediği", % 0,3' ünün ise "Resim yaptığı" görülmektedir.

Alt Değişkenler	f	%
Evde; kitap, dergi v.b okurum	44	13.1
Müzikle uğraşım	19	5.6
T.V seyredirim	62	18.4
Radyo dinlerim	8	2.4
Arkadaşlarla sohbet ederim	11	3.3
Kafe, bar gibi yerlere giderim	6	1.8
Spor yarışmalarını izlerim	38	11.3
Bilgisayar ile uğraşım	8	2.4
Sinema, tiyatro ve konsere giderim	37	11
Kütüphaneye giderim	6	1.8
Parka giderim	1	0,3
Spor yaparım	67	19,9
Dinlenirim	20	5,9
Resim yaparım	1	0,3
Tavla veya okey oynarım	8	2,4
Toplam	336	99.7

Tablo 5: Boş Zamanları Değerlendirmenin Akademik Başarıya Etkisine İlişkin Görüşleri: Tablo 5' e göre öğrencilerin, %90,5 inin boş zamanların başarıyı arttıracakını düşündüğü %2,4' ünün ise başarıyı düşüreceğini, %57'sinin boş zamanlarının "yeterli" olduğunu, %42,7' sinin ise "yetersiz" olduğunu, %43,3' ünün boş zaman etkinliklerini "bölümden arkadaşlarıyla", %22,6' sının ise etkinlikleri "tek başına" yapmayı düşündüğü görülmektedir.

Değişkenler	Alt Değişkenler	f	%
Boş zamanın başarıya etkisi	Başarıyı artırır	305	90.5
	Başarıyı düşürür	8	2.4
	Hiçbir etkisi yoktur	22	6.5
	Toplam	336	99.7
Boş zamanınız yeterli mi?	Yeterli, istemem	192	57
	Yetersiz, isterim	144	42.7
	Toplam	336	99.7
Etkinlikleri kimlerle yapıyorsunuz?	Tek başıma	76	22.6
	Bölümden arkadaşlarla	146	43.3
	Dışardan arkadaşlarla	114	33.8
	Toplam	336	99.7

Çetin Özdilek; Mehmet Demirel; Duygu Harmandar: *Dumlupınar ve Sakarya üniversitelerinde öğrenim gören Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin boş zaman etkinliklerine katılım nedenleri ve düzeylerinin karşılaştırılması*

Tablo 6: Cinsiyete Göre Öğrencilerin Boş Zaman Değerlendirme Etkinlik Tercih Türleri: Tablo 6' ya bakıldığında Bayan öğrencilerin %21,3'ünün boş zamanlarını "T.V izleyerek" değerlendirmeyi tercih etmelerine rağmen erkek öğrencilerin %22,4'ünün boş zamanlarını "Spor yaparak" değerlendirmeyi tercih ettikleri görülmektedir. Bayan öğrencilerin ikincil bir tercih olarak boş zamanlarını "Kitap, dergi v.b okuyarak" değerlendirdikleri, anket sonuçlarında ortaya çıkarken erkek öğrencilerin %17,1 'inin "T.V izleyerek" değerlendirmeyi tercih ettikleri görülmektedir. Buna göre de erkek ve bayan öğrencilerin birincil boş zaman değerlendirme tercihlerinde farklılık olduğu ortaya çıkmıştır.

Alt Değişkenler		Cinsiyet	
		Bayan	Erkek
Kitap, Dergi...vb. Okurum	f	19	25
	%	17,6	11
Müzikle Uğraşım	f	8	11
	%	7,4	4,8
T.V Seyrederim	f	23	39
	%	21,3	17,1
Radyo Dinlerim	f	6	2
	%	5,6	0,9
Arkadaşlarla Sohbet Ederim	f	4	7
	%	3,7	3,1
Kafe, Bar Gibi Yerlere Giderim	f	0	6
	%	0	2,6
Tavla, Okey Oynarım	f	7	31
	%	6,5	13,6
Spor Yarışmaları İzlerim	f	1	7
	%	0,9	3,1
Sinema, Tiyatro ve Konsere Giderim	f	11	26
	%	10,2	11,4
Kütüphaneye Giderim	f	2	4
	%	1,9	1,8
Parka Giderim	f	1	0
	%	0,9	0
Spor Yaparım	f	16	51
	%	14,8	22,4
Dinlenirim	f	9	11
	%	8,3	4,8
Resim Yaparım	f	0	1
	%	0	0,4
Bilgisayar Oynarım	f	1	7
	%	0,9	3,1
TOPLAM	f	108	228
	%	100	100

Çetin Özdilek; Mehmet Demirel; Duygu Harmandar: *Dumlupınar ve Sakarya üniversitelerinde öğrenim gören Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin boş zaman etkinliklerine katılım nedenleri ve düzeylerinin karşılaştırılması*

Tablo-7: Öğrencilerin Ekonomik Durumlarına Göre Boş Zaman Değerlendirme Etkinlik Tercih Türleri: Tablo 7'ye bakıldığında öğrencilerin %50,9'unun ekonomik durumunun "orta" düzeyde olduğu ve araştırmaya katılan öğrencilerin %19,9'unun boş zamanlarını spor yaparak değerlendirmeyi tercih ettikleri görülmektedir. Anket sonuçlarına göre öğrencilerin ekonomik durumları ile boş zaman değerlendirme tercihleri arasında anlamlı bir farklılık çıkmadığı gözlenmiştir.

Alt Değişkenler	Ekonomik Durumunuz						
	Çok İyi	İyi	Orta	Zayıf	Çok Zayıf	Toplam	
Evde Kitap Dergi ve Benzeri Okurum	f	0	8	25	9	2	44
	%	0	2,4	7,4	2,7	0,6	13,1
Müzikle Uğraşırım	f	0	7	11	1	0	19
	%	0	2,1	3,3	0,3	0	5,7
T.V Seyrederim	f	1	23	33	4	1	62
	%	0,3	6,8	9,8	1,2	0,3	18,5
Radyo Dinlerim	f	0	4	3	1	0	8
	%	0	1,2	0,9	0,3	0	2,4
Arkadaşlarla Sohbet Ederim	f	0	3	7	1	0	11
	%	0	0,9	2,1	0,3	0	3,3
Kafe, Bar gibi Yerlere Giderim	f	1	1	3	1	0	6
	%	0,3	0,3	0,9	0,3	0	1,8
Spor Yarışmaları İzlerim	f	0	12	21	5	0	38
	%	0	3,6	6,3	1,5	0	11,3
Bilgisayar Oynarım	f	0	5	2	1	0	8
	%	0	1,5	0,6	0,3	0	2,4
Sinema, Tiyatro ve Konsere Giderim	f	2	21	13	1	0	37
	%	0,6	6,3	3,9	0,3	0	11
Kütüphaneye Giderim	f	0	0	3	2	1	6
	%	0	0	0,9	0,6	0,3	1,8
Parka Giderim	f	0	0	1	0	0	1
	%	0	0	0,3	0	0	0,3
Spor Yaparım	f	2	21	33	6	5	67
	%	0,6	6,3	9,8	1,8	1,5	19,9
Dinlenirim	f	0	5	11	3	1	20
	%	0	1,5	3,3	0,9	0,3	6
Resim Yaparım	f	0	0	1	0	0	1
	%	0	0	0,3	0	0	0,3
Tavla ve Okey Oynarım	f	0	2	4	1	1	8
	%	0	0,6	1,2	0,3	0,3	2,4
Toplam	f	6	112	171	36	11	336
	%	1,8	33,3	50,9	10,7	3,3	100

Tablo-8: Öğrencilerin Boş Zaman Etkinliklerine Katılım Nedenlerine Göre Boş Zaman Değerlendirme Etkinlik Tercih Türleri: Tablo 8'e bakıldığında öğrencilerin %36,6' sının boş zaman değerlendirme etkinliklerine eğlenceli ve zevkli olacağı için katıldıkları görülmektedir. Öğrencilerinin %19,9' luk kısmının ise boş zaman değerlendirme etkinliği

Çetin Özdilek; Mehmet Demirel; Duygu Harmandar: *Dumlupınar ve Sakarya üniversitelerinde öğrenim gören Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin boş zaman etkinliklerine katılım nedenleri ve düzeylerinin karşılaştırılması*

olarak “Spor yapmayı” tercih ettiği, 18,5’ inin ise “T.V seyretmeyi” tercih ettiği gözlenmiştir. Anket sonuçlarına göre öğrencilerin, %6,8’ i “Eğlenceli ve zevkli olacağı” için boş zamanlarını “Spor yaparak” değerlendirmeyi tercih ederken, %5,1’ i ise “Sağlığına yararlı olacağı” için boş zaman etkinliklerinden, “Spor yaparım” tercihini işaretlemiştir.

Alt Değişkenler	Boş Zaman Etkinliklerine Katılım Nedenleri					
	Eğlenceli ve zevkli Olacağından	Rahatlayıcı ağımdan	Sağlığa Yararlı Olacağından	İletişim Kurmamı Kolaylaştırır	Toplam	
Evde Kitap Dergi ve Benzeri Okurum	f	16	15	6	7	44
	%	4,8	4,5	1,8	2,1	13,1
Müzikle Uğraşırım	f	8	5	4	2	19
	%	2,4	1,5	1,2	0,6	5,7
T.V Seyrederim	f	26	19	4	13	62
	%	7,7	5,7	1,2	3,9	18,5
Radyo Dinlerim	f	3	4	1	0	8
	%	0,9	1,2	0,3	0	2,4
Arkadaşlarla Sohbet Ederim	f	4	3	1	3	11
	%	1,2	0,9	0,3	0,9	3,3
Kafe, Bar Gibi Yerlere Giderim	f	1	3	1	1	6
	%	0,3	0,9	0,3	0,3	1,8
Spor Yarışmaları İzlerim	f	16	7	5	10	38
	%	4,8	2,1	1,5	3	11,3
Bilgisayar İle Uğraşırım	f	1	5	0	2	8
	%	0,3	1,5	0	0,6	2,4
Sinema Tiyatro ve Konsere Giderim	f	14	12	2	9	37
	%	4,2	3,6	0,6	2,7	11
Kütüphaneye Giderim	f	0	1	0	5	6
	%	0	0,3	0	1,5	1,8
Parka Giderim	f	0	1	0	0	1
	%	0	0,3	0	0	0,3
Spor Yaparım	f	23	15	17	12	67
	%	6,8	4,5	5,1	3,6	19,9
Dinlenirim	f	6	12	1	1	20
	%	1,8	3,6	0,3	0,3	6
Resim Yaparım	f	0	1	0	0	1
	%	0	0,3	0	0	0,3
Tavla ve Okey Oynarım	f	5	2	0	1	8
	%	1,5	0,6	0	0,3	2,4
Toplam	f	123	105	42	66	336
	%	36,6	31,3	12,5	19,6	100

Çetin Özdilek; Mehmet Demirel; Duygu Harmandar: *Dumlupınar ve Sakarya üniversitelerinde öğrenim gören Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin boş zaman etkinliklerine katılım nedenleri ve düzeylerinin karşılaştırılması*

III.Sonuç

Yapılan çalışma sonucu araştırmaya katılan Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin %67,7 si “Erkek”, %32’ si ise “Bayan”, %69,7’ sinin “17-21”, %2,4’ünün ise “27 ve üzeri” yaş gurubunda oldukları ve %36,8’ inin “Büyükşehir”, %0,9’ unun ise “Kasaba” da yetiştiği tespit edilmiştir. Demir’ in 2003 yılında üniversite öğrencilerinin demografik özellikleri ile sağlanan imkânların sportif faaliyet tercihleri üzerine etkilerini araştırdığı araştırmanın demografik bulguları da bu çalışmaya katılan üniversite öğrencilerinin demografik özellikleri ile paralellik arz etmektedir(4) .

Araştırmaya katılan öğrencilerin “%97,9”unun “bekâr”, “%1,8” inin “evli” olduğu, “%50,7” sinin mali durumunun “orta”, %1,8’inin ise “Çok İyi” olduğu, “%84”ünün bir işte çalışmadığı, “%2,4”ünün ise sadece hafta sonları çalıştığı tespit edilmiştir. Araştırma sonucu ortaya çıkan bu bulgular ile Dumlupınar ve Sakarya Üniversitelerinde öğrenim gören Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin boş zaman etkinliklerine katılım için gerekli ekonomik yeterliliğe ve boş zamana sahip oldukları tespit edilmiştir.

Beden Eğitimi bölümü öğrencilerinin anne ve babalarının meslekleri ile aylık gelir durumlarına bakıldığında ise %81’inin annesi “Ev Hanımı”, % 8,3’ ünün ise “Emekli” olduğu, %35,3’ ünün babasının “Emekli”, %2,1’ inin ise “İşsiz” olduğu, %54,9’unun aylık gelirinin “301-800 YTL”, % 2,3’ünün ise “2.301 YTL ve üzeri” olduğu görülmektedir.

Araştırma bulgularına göre öğrencilerin boş zamanlarında; %19,9’unun “Spor Yaptığı”, %18,4’ ünün “T.V seyrettiği”, %13,1’ inin “Evde; kitap, dergi v.b okuduğu”, %11,3’ ünün “Spor yarışmaları izlediği”, % 0,3’ ünün ise “Resim yaptığı” görülmektedir. Soyer ve Can’ın 2003 yılında üniversite öğrencilerinin boş zaman alışkanlıkları ve sportif eğilimlerinin mesleki yönelişlerine etkisi üzerine yaptıkları araştırmada da çıkan sonuçlara göre %40,8’inin boş zamanlarını değerlendirme faaliyeti olarak spor’u tercih ettiği görülmektedir(10).

Dumlupınar Üniversitesindeki Beden Eğitimi öğrencileri ile Sakarya Üniversitelerindeki Beden Eğitimi öğrencilerinin boş zamanlarını değerlendirme faaliyetlerine bakıldığında ise anlamlı bir farklılık ortaya çıkmıştır. Bu sonuca göre Dumlupınar Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencileri ile Sakarya Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin boş zamanlarını değerlendirme etkinlikleri arasında farklılıklar olduğu görülmüştür.

Öğrencilerin, %90,5 inin boş zamanların başarıyı arttıracaklarını düşündüğü %2,4’ünün ise başarıyı düşüreceğini, %57’ sinin boş zamanlarının “yeterli” olduğunu, %42,7’ sinin ise “yetersiz” olduğunu, %43,3’ünün boş zaman etkinliklerini “bölümden arkadaşlarıyla”, %22,6’sının ise etkinlikleri “tek başına” yaptığı tespit edilmiştir.

Sonuç olarak ise, araştırmaya katılan Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin boş zaman etkinliklerinin ve bu etkinliklere katılmanın gerekliliği konusunda bilinçli oldukları ortaya çıkmıştır. Anket sonuçları incelendiğinde ortaya çıkan bir diğer

Çetin Özdilek; Mehmet Demirel; Duygu Harmandar: *Dumlupınar ve Sakarya üniversitelerinde öğrenim gören Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin boş zaman etkinliklerine katılım nedenleri ve düzeylerinin karşılaştırılması*

önemli hususta öğrencilerin rekreatif etkinliklere katılımı için yeterli tesis ve alan olmadığı ayrıca bu konuda üniversitelerin yeteri kadar bilinçli eğitimciye sahip olmadığı ortaya çıkmıştır.

Yapılan araştırmada öğrencilerin rekreatif faaliyetlere katılma konusunda bilinçli oldukları ve katılmak istedikleri halde özellikle ekonomik yetersizlikler başta olmak üzere bu faaliyetlere katılabilecekleri tesislerin, programların ve rehberlik yapacak uzman insanların kısıtlı olması gibi sebepler sonucunda bunu gerçekleştiremedikleri görülmektedir. Eğitim-Öğretimin en üst basamağında olan üniversite öğrencilerine mezun olmadan önce öğrenim gördükleri alanlarda iyi yetiştirilmelerinin yanında, boş zamanlarını olumlu kullanmayı sağlayacak bazı beceriler de kazandırılmalıdır. Öğrencilere bu yönde sağlanacak olanakların ve hizmetlerin üniversitelerin asli sorumluluklarından olduğunu düşünmekteyiz. Ayrıca, 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu'nun 47. maddesi, "Yüksek Öğretim Kurumları, YÖK'ün yapacağı plan ve programlar uyarınca öğrencilerin beden ve ruh sağlığının korunması, beslenme, çalışma, dinlenme, boş zaman değerlendirme gibi sosyal ihtiyaçlarını karşılamak ve bu amaçla bütçe imkanları nispetinde okuma salonları, yataklı sağlık merkezleri, öğrenci kantini ve lokantaları açmak, toplantı, sinema, tiyatro salonları, spor salonu ve sahalar, kamp yerleri sağlamak ve bunlardan öğrencilerin en iyi şekilde yararlanmaları için gerekli önlemleri almakla görevlidir" diyerek ülkemizde önemli bir sayısal potansiyel oluşturan üniversiteli öğrencilerin, boş zaman haklarını güvence altına almıştır.

Yüksek Öğretim Kanunu'nun 47. maddesinde de belirtildiği üzere üniversite kampüsleri ideal öğretimin yapılabileceği yerler olmasının yanında öğrencilerin istedikleri faaliyetlere katılabilecekleri olanakların sunulduğu mekanlar haline getirilmelidir. Bu sebeple, üniversite kampüslerinde derslik ve laboratuvar gibi yerlerin dışında, öğrenci sayısına uygun sayıda ve kapasitede spor kompleksleri, tiyatro ve sinema salonları, amfi tiyatro, resim atölyeleri, müzik enstrümanı çalabilecekleri tesisler vb. yerlere yönelik tesisler olmalıdır. Ayrıca öğrencilerin katılımını cazip hale getirecek programlar ilgili birimlerce hazırlanmalı ve bu programları sunacak uzman insanların istihdamı yapılmalıdır.

Çetin Özdilek; Mehmet Demirel; Duygu Harmandar: *Dumlupınar ve Sakarya üniversitelerinde öğrenim gören Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin boş zaman etkinliklerine katılım nedenleri ve düzeylerinin karşılaştırılması*

Kaynaklar

1. Balcı, V., Demirtaş M., Gürbüz P., İlhan A., Ersöz, V., “**Ankara’daki Üniversite Öğrencilerinin Boşzaman Etkinliklerine Katılımlarının Araştırılması**”, 7. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, Antalya, 27-29 Ekim 2002.
2. Corbin, H., “**Recreation Leadership**”, Third Edition, Prentice-Hall Inc., Newyork, 1970.
3. Çolakoğlu, T., Yenel, F., “**Üniversite Öğrencilerinin Orienteering Sporuna Katılım Nedenleri ve Beklentileri Üzerine Bir Araştırma**”, 1. Gençlik, Boş Zaman ve Doğa Sporları Sempozyumu, Türk Hava Kurumu Basım Evi İşletmeciliği, Ankara, 2003.
4. Demir, C., “**Demografik Özellikler İle Sağlanan İmkanların Sportif Faaliyet Tercihleri Üzerine Etkileri; Üniversite Gençliğine Yönelik Bir Uygulama**”, 1. Gençlik, Boş Zaman ve Doğa Sporları Sempozyumu, Türk Hava Kurumu Basım Evi İşletmeciliği, Ankara, 2003.
5. Karaküçük, S., “**Rekreasyon, Boş Zamanları Değerlendirme**”, Bağırhan Yayınevi, 3. Baskı, Ankara, 1999.
6. Kılbaş, Ş., “**Rekreasyon, Boş Zamanı Değerlendirme**”, NOBEL Yayın Dağıtım, 3. Baskı, Ankara, 2004.
7. O’Sullivan, E., “**Marketing For Parks, Recreation and Leisure**”, Venture Publishing, State College, Chelsea, 1991.
8. Özdağ, S., “**Yerel Yönetimlerde (Belediyelerde) Rekreatif Etkinliklerin Yeri ve Önemi**”, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara, 1996.
9. Pulur, A., “**Üniversitede Görev Yapan Öğretim Elemanları ve İdari Personellerin Boş Zamanlarını Sporla Değerlendirme Eğilimlerinin Araştırılması (Kırıkkale Örneği)**”, Beden Eğitimi ve Sporda Sosyal Alanlar Kongresi, Ankara, 10-11 Ekim 2003.
10. Soyer, F., Can, Y., “**Üniversite Öğrencilerinin Boş Zaman Alışkanlıkları ve Sportif Eğilimlerinin Mesleki Yönelişlerine Göre Karşılaştırılması**”, 1. Gençlik, Boş Zaman ve Doğa Sporları Sempozyumu, Türk Hava Kurumu Basım Evi İşletmeciliği, Ankara, 2003.
11. www.sporbilim.com, Erişim Tarihi:17.11.2005
12. Zorba, E., “**Türkiye’ de Rekreasyona Bakış, Gelişimi ve Beklentiler**”, 7. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, Antalya, 27-29 Ekim 2002.